

Ameriška zmaga v bitki Solomonove otoke

Mornarični departament pravi, da so ameriške čete zasedle grupo otokov v ofenzivi. Ameriški in angleški letalski bombardirali nemške utrde pri Dieppu. Moskva priznala padec Krasnodara in prodiranje nacističskih kolon proti Črnemu morju. Ameriške podmornice potopile dve japonski ladji.

Washington, D. C., 21. avg. — Amerika je zmagala v prvi več ofenzivi v tej vojni in z več otokov v Solomonovi na Pacifiku, pravi mornarični departament. Zmaga po tednih vročih bitk z Japonci.

Čeli prodirati proti Groznemu, kjer je bogato oljno polje. Rusi so priznali, da so prvi nemški oddelki dospeli na ozemlje, ki je oddaljeno od oljnega polja 25 milj.

Rdeča zvezda, glasilo armade, pravi, da je nemško poveljstvo zagnalo nove vojaške divizije na fronto ob reki Donu. Cilj je prekorčenje te reke in okupacija vzhodnega brega. Če bodo Nemci dosegli ta cilj, se jim bo odprla nova pot za prodiranje proti Stalingradu.

Berlin, 20. avg. — Nemške čete prodirajo naprej v kavkaške pokrajine kljub oviram na hribovitim terenu, pravi vrhovno poveljstvo. Pristanišča mesta ob Črnem morju so tarča bombardiranja iz zraka. Bombe so potopile štiri ruske obrežne ladje in šest vojaških transportov.

Moskva, 20. avg. — Ruski letalci so napadli z bombami Gdansk, Koenigsberg in Tilsit, nemška oporišča ob Baltičkem morju, pravi uradni komunik. Vrgli so več živalskih in razstrelilnih bomb, ki so porušile mnogo militarnih naprav in zantile ogromne požare.

Melbourne, Avstralija, 20. avg. — Ameriške "leteče trdnjave" so bombardirale japonske bojne ladje pri Solomonovih otokih, tada rezultat ni znan. Napadi so bili uprizorjeni z baz na kopnem, katere so okupirale ameriške čete. Zavezniško poveljstvo je priznalo, da so Japonci potopili avstralsko križarko Canberro. Ta je imela posadko 816 moških in častnikov. Število pogrešanih je 74, ranjenec pa 119.

Washington, D. C., 20. avg. — Mornarični departament pravi, da se napadi na japonske zalagane črte pri Aleutskih otokih nadaljujejo. Ameriške podmornice so napadle in potopile dve japonski bojni ladji. Od začetka vojnih operacij je bilo 23 japonskih ladij potopljenih ali poškodovanih v vodah pri teh otokih.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

Britsko vrhovno poveljstvo pravi v posebnem bultetu, da je bila zavezniška sila, ki je napadla na francosko območje, zdrobljena. "Sovražnik trpel velike izgube," izjavlja poveljstvo. "Nemške območje čete so ujele 1500 invaziv, med temi 60 kanadskih vojakov. Napadalec so izgubili 100 vojakov, dva torpedna čolna, transporte in 83 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

London, 20. avg. — Ameriški letalci so metali bombe na Abbeville, nacističsko letalsko oporišče, ki so razbile hangarje in zantile ogromne požare. Napad se je udeležilo 23 bojnih letal.

Boji v Rusiji odločijo izid vojne

Napovedi o hitri
zmagi se niso
uresničile

Bern, Švica, 20. avg. — Nemška javnost je uverjena, da bo vojna dobljena ali izgubljena v vzhodni Evropi. V prihodnjih mesecih pade odločitev glede usode Rusije. To kategorično trditve vsebuje poročilo iz Berlina listu Basler National Zeitung, ki zaeno naglašja, da zapad vzhodni letalskim napadom in nevarnosti invazije je za nemške mase postranskega pomena.

Vzrok za to enostransko zanimanje je po poročilu to, ker ima skoro sleherna nemška družina enega ali več članov na ruskih frontah, od katerih dobiva osebnostne informacije o težavah v kavkaški kampanji. Te, pravi list, so rezultirale v mešanici zaupanja v silo nemškega orožja in občudovanja junaštva in odpora ruskih vojakov. Ti so demonstirali svojo sposobnost v večjem obsegu kot vojniki v drugih sovražnih taborih.

Po poročilih v švicarskem tisku je odpor ruskih čet vplival na one, ki so bili glasni v napovedih o hitri nemški zmagi. Nemški diplomatični krogi so priznali, da Rusija ne bo strla, ako izgubi Stalingrad. To priznanje najbrže sloni na informacijah, da imajo Rusi ogromne zaloge orožja, streliva in drugega bojnega materiala na severu. Te jim bodo omogočile nadaljnji odpor na vseh frontah. Nacisti priznavajo, da so podcenjevali udarno silo sovjetskih armad, preden je Hitler odredil napad na Rusijo.

Lov na osiščne podmornice

Brazilijska pred
vstopom v vojno

Rio de Janeiro, Brazilija, 20. avg. — Braziljska, ameriška in britska letala zasledujejo osiščne podmornice, ki operirajo v bližini brazilskega obrežja. Letala so že napadla sedem podmornic in dve potopili.

Izgleda, da se Brazilija pripravlja za napoved vojne osiščne. Demonstracije zaradi potopa petih brazilskih parnikov po osiščnih podmornicah se nadaljujejo. Bojazen je, da je okrog 670 članov posadk in potnikov, ki so se nahajali na parnikih, izgubilo življenj.

Vojni minister Eurico G. Dutra je odredil, da se morajo vsi častniki in vojniki, ki so na dopustih, vrniti k svojim regimentom. Mornarični minister je izdal sileno odredbo.

Množica okrog 4000 ljudi se je včeraj zbrala pred ameriškim in britskim poslatištvom in prepevala brazilsko himno. Pozdravljala je predsednika Roosevelta, premierja Churchilla, predsednika Vargasa in zunanjega ministra Aranha.

Vlada je pozvala kapitane parnikov, ki vzdržujejo promet ob obrežju, naj se vrnejo v luke, v katerih naj ostanejo, dokler ne bodo osiščne podmornice poginane iz brazilskih vod.

Trajno zatemnevanje zapadnega obrežja

San Francisco, Cal., 20. avg. — Zapadno obrežje, ki je bilo že večkrat opozorjeno na nevarnost sovražnega napada, bo zatemnjeno, dokler bo trajala vojna. Avtoritete civilne obrambe so prepovedale žogometne in druge igre ponoči, filmska gledališča pa so morala ugasniti luči. Poskusna zatemnevanja so bila že prej odredjena v San Franciscu, Los Angelesu, Oaklandu, Seattleu, Portlandu in drugih mestih na zapadnem obrežju.

AVSTRALIJA ZA- HTEVA OFENZIVO PROTI JAPONCEM

Predsednik novozelandske
vlade svari za-
veznike

JAPONCI JACIJO
VOJAŠKE POSADKE

Sydney, Avstralija, 20. avg. — Agitacija za ofenzivo proti Japoncem je v razmahu v Avstraliji. Skoro vsi listi naglašajo, da Japonci stalno jaciyo vojaške posadke na otokih v bližini Avstralije, katere so zasedli.

List Argus v Melbourneu opozarja vojaško poveljstvo, "da Japonci dominirajo v odvoje, ki obkroža Avstralijo. Zavezniške sile ne smejo odlašati z akcijo. Po Japoncih je treba udariti sedaj. Če bomo odlašali z napadi, se bodo Japonci usidrali na vseh otokih, s katerih jih bo težko pognati."

Peter Fraser, predsednik novozelandske vlade, ki se je povrnil domov po obisku Avstralije, je tudi posvaril zavezniške pred odlašanjem akcije. V Avstraliji je konferiral s premierjem Curtinom in drugimi voditelji ter člani zavezniškega vojaškega štaba. "Nova Zelandija in Avstralija sta se izrekli za takojšnjo ofenzivo na Pacifiku proti Japoncem," je dejal. "Obe sta prepričani, da bo uspešna."

Očitno je, da se Japonci pripravljajo za sunek proti Avstraliji, da okupira to postojanko britanskega imperija. Japonke čete prihajajo na vse otoke, ki so prišli pod japonsko kontrolo. Z otokov v bližini Avstralije bodo uprizorjali letalske napade. Letalske baze na otokih ne morejo biti potopljene in niso tehnično omejene glede operacij. Škoda, povzročena v bombnih napadih, se lahko popravi v nekaj urah.

V zadnjih mesecih so Japonci okupirali veliko število otokov na Pacifiku. Glavni med temi so Kaving, New Ireland, Gasmata, New Britain, Kieta, Nivani, Tulagi, Deboyne, Guadacanal, Buna, Kassi in Faisi.

Ustavitev rekrutira- nja predlagana

Izurjeni delavci
odhajajo v armado

Washington, D. C., 20. avg. — Federalna komisija za mobilizacijo človeške sile, katere načelnik je Paul V. McNutt, je dobila priporočilo, naj ustavi prostovoljno rekrutiranje, od reprezentantov Ameriške delavske federacije in Kongresa industrijskih organizacij.

Doznava se, da se bo McNutt posvetoval s predsednikom Rooseveltom glede priporočila in potem izrekel odločitev. Reprezentant ADF in CIO so naglasili, da izurjeni delavci odhajajo v armado, kar kvarno vpliva na ameriške vojne napore. Prizadeva je produkcija vojnega materiala, ki ga potrebujejo Amerika in njeni zavezniški.

Armada naj bi v smislu priporočila črpala vojske iz krogov, ki niso udeleženi v produkciji bistvenega vojnega materiala.

Čilejska vlada poslala protest Nemčiji

Santiago, Čile, 20. avg. — Vlada je poslala oster protest Nemčiji zaradi potopa petih brazilskih parnikov. Čile in Argentina sta edini ameriški državi, ki še nista pretrgali diplomatskih odnosov z Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Domače vesti

Obiski in posdravi

Chicago. — John Bevec in Frank Kirn, oba iz Strabana, Pa., in delegata KSKJ, sta 20 t. m. zjutraj obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete.

Nov grob v Indijani

Terre Haute, Ind. — Dne 15. t. m. je po dolgi in težki bolezni umrl Filip Lovišček, star 63 let in rojen v Lovišču pri Kanalu na Primorskem. V Ameriki je bil čez 30 let in zapuša ženo, dva sinova, hčer in dve pastorki. Bil je član društva 221 SNPJ in tudi član KSKJ.

Proslava illinoiskega dneva

Chicago. — Prihodno nedeljo (23. avgusta) popoldne bo v čikaškem Soldier Fieldu velika proslava illinoiskega dneva, pri kateri se bodo udeleževali tudi čikaški Jugoslovani. Tujejezični oddelki obrambnega sveta države Illinois, v katerem je zastopanih 24 narodnostnih skupin, imajo na programu celo vrsto zgodovinskih prizorov. Jugoslovani (prav za prav slovenska katoliška organizacija) bodo predstavljali misijonarja Barago in njegove Indijance in med ameriški vojaškimi in mornariškimi oddelki bo predstavljen tudi starši Jaka Aleksa Mandušić, ki nosi na prsih med drugimi odlikovanji tudi kongresno častno kolajno, ki je najvišje ameriško odlikovanje. To odlikovanje mu je bilo podeljeno, ko je kot ameriški vojak v zadnji vojni na francoski fronti sam samcat zdrobil nemško strojniško enoto in ujel 15 Nemcev.

Vlak povabil rojaka

Lorain, O. — Pred dnevi je tovorni vlak povabil in na mestu umrtil rojaka Antona Miheliča, staroga 39 let. Rojen je bil v Gradcu pri Podzemlju v Beli Krajini in v Ameriko je prišel s starši, ko je bil star štiri leta. Tukaj zapuša ženo, dva sinova, hčer, mater, sestro in dva vnuka.

Vesti iz Clevelanda

Cleveland. — Dne 18. t. m. je v bolnišnici umrl Peter Jan, star 50 let in član društva 450 SNPJ. Po narodnosti je bil Poljak, bil pa je domač med Slovenci.

Nova politika kanadske vlade

Omejitev civilnih ak-
tivnosti naznanjena

Ottawa, Kanada, 20. avg. — Premier W. L. Mackenzie King je naznanil novo politiko v zvezi z mobilizacijo delovne sile. Ta med drugim predvideva omejitev ali izločitev nebitvenih civilnih aktivnosti in izmenjava delavcev.

Nova politika stremi za tem, da vsak državljan doprinese svoj delež k vojnim prizadevanjem. Premier je v svojem govoru po radiu izjavil, da bo vlada kmalu uveljavila odredbo, da mora vsakdo dobiti dovoljenje glede izpremembe dela, ki ga opravljajo aktivnosti in izmenjave delavcev v industrijske firme.

King je dalje rekel, da ne bo smel noben delodajalec odlašati delavcev, slednji pa ne bodo smeli pustiti dela brez dovoljenja nabornih uradnikov in avtoritet, katerim bo poverjena mobilizacija vse razpoložljive delovne sile. Cilj te je povečanje produkcije vojnega materiala.

Kolera umorila 4000 ljudi v kitajskem mestu

Čungking, Kitajska, 20. avg. — Kitajska častniška agencija poroča, da je 3000 do 4000 ljudi umrlo za kolero v Tengyuehu, province Junnan, v mestu, ki so ga okupirale japonske čete. Med žrtvami je bilo mnogo japonskih vojakov.

Vojaške čete zasedle tovarno v Bostonu

Naval na Dieppe predigra

Ameriška sila
v ofenzivi

Washington, D. C., 20. avg. — Ameriška sila je končno v ofenzivi. To je mnenje vojaških opazovalcev v Washingtonu o udeležitvi ameriških vojakov v navalu na francosko obrežje pri Dieppu. "Uverjeni smo, da je bila naval le predigra večjih in bolj pogostih navalov, ki pridejo", pravijo opazovalci. "Ti so logičen korak v pripravi za ustanovitve druge fronte."

Nacisti ne bodo vedeli, kdaj in kje pridejo drugi naval. V teh bodo zavezniški vojniki dobili izkušnje v bojih. Njihova sila bo preizkušana in Nemci bodo morali raztegniti obrambo na vse invazijske obrežje od Norveške do južne Francije.

Uradni krogi še niso objavili nobenega poročila o rezultatu navala na francosko obrežje. Izjavili so le, da so zadovoljni s prvimi uspehi.

Nacijska kontrola evropske ekonomije

Hediger prisil
Hitlerjeve cilje

Washington, D. C., 20. avg. — Hitler skuša uveljaviti program, ki naj bi dal Nemčiji ekonomsko in trgovsko kontrolo nad vso Evropo, po poročilu, ki ga je sestavil Ernest S. Hediger, ekonomski veščak organizacije Foreign Policy Association. On je v tem analiziral cilje nacističke Nemčije glede povojne ekonomske dominacije Evrope. Glavna cilja sta:

Zdržitev pozicije Nemčije kot glavne proizvajalke industrijskih produktov. Kot taka bi imela popoln monopol nad produkcijo orožja, da si s tem zagotovi dominacijo nad vsem svetom za tisoč let.

Da si zajamči stalne vire profitov z monopoli nad vsemi transakcijami in viri surovega materiala in celo človeške sile, bo Nemčija, če zmaga, izvajala Hitlerjev program. To, pravi Hediger, ni samo ugibanje, temveč se dosledno izvaja v deželah, ki so prišle pod oblast nacističke Nemčije.

Admiral priporoča urnitev tovarne lastnikom

Newark, N. J., 20. avg. — Admiral Charles G. Bowen, ki je prevzel kontrolo nad tovarno General Cable Corp. zadnji teden v smislu odredbe predsednika Roosevelta in s tem končal "divjo" stavko električarjev, je priporočil vrnitev te lastnikom. Dejal je, da je popolnoma uverjen, da bo tovarna obratovala pod privatnim vodstvom na način v soglasju z ameriški vojnimi napori.

Preiskava proti pomoč- nikom saboterjev

Chicago, 20. avg. — Federalni distriktni pravdnik J. Albert Woll je predložil evidenco veleporoti proti šestim osebam, ki so obdolžene, da so pomagale nemškim saboterjem. Med temi sta Hans in Erna Haupt, oče in mati Herberta Haupta, saboterja, ki je bil nedavno usmrčen na električnem stolu v Washingtonu.

Kompanija se uprla od- loku vladnega odbora

CIO APELIRA ZA
POSREDOVANJE

Boston, Mass., 20. avg. — Vojaške čete so v smislu odredbe predsednika Roosevelta zasedle tovarno S. A. Woods Machine Co. Okrog 150 vojakov pod poveljstvom majorja Ralpha F. Gowa je vkorakalo v tovarno in jo zasedlo.

Roosevelt je odredil zasego tovarne z vojaštvom, ker se je kompanija uprla odloku vojnodelavskega odbora, ki je posegel v konflikt med njo in unijsko United Electrical, Radio & Machine Workers, vključeno v Kongresu industrijskih organizacij. Kompanija se je uprla vključitvi provizije glede unijske delavnice v pogodbo in s tem izzvala akcijo.

Vojniki so bili postavljeni na vse strateške točke znotraj in zunaj tovarne. Uradniki kompanije so zapustili tovarno pred prihodom vojaštva.

Major Gowa je dejal, da je bil Harry C. Dodge, predsednik kompanije, informiran prejšnji večer, da bo vojaštvo prevzelo tovarno. On je prišel v Boston v spremstvu majorja Franka Hammonda, osebnega reprezentanta pomožnega vojnega tajnika Roberta P. Pattersona. Člani unijske so pozdravili vladno akcijo.

To je že sedmi slučaj zasega tovarne z vojaštvom v smislu oblasti, katero je dobil predsednik Roosevelt od kongresa. Zadnji petek so vojaške čete zasedle tovarno General Cable Corp. v Bayonnu, N. J., in s tem končale neavtorizirano stavko delavcev, ki so odložili orodje v znak protesta proti odloku vojnodelavskega odbora, ki je od bil zahtevno glede zvišanja plače.

Louisville, Ky., 20. avg. — Uradniki unijske CIO so ignorirali apel governorja Keena Johnsona, naj prekliče stavko proti Reynolds Metals Co. Stavka je bila oklicana zadnji tork in je zavrla produkcijo aluminijastih pritliklin za bojna letala. Joseph D. Cannon, pokrajinski direktor CIO, je dejal, da se stavkarji ne bodo vrtni na delo, dokler kompanija ne upošte unijskega zastopnika, katerega je odslavila brez tehnege vzroka.

Pittsburgh, Pa., 20. avg. — Uradniki unijske aluminijastih delavcev CIO so apelirali na armado za posredovanje v sporu, ki je nastal, ko je vojno-delavski odbor zavrnil zahtevo za zvišanje mezd delavcem, uposlenim v tovarni Aluminum Co. of America. N. A. Zonarič, predsednik unijske, je dejal, da so delavci za oklicanje splošne stavke. On je pozval predstavnika armade na konferenco članov unijske, ki se prične danes.

Postopanje proti Tribuni ustavljeno

Chicago, 20. avg. — Federalna veleporota je po posvetovanju izjavila, da ne bo obtožila Tribune in njenih reprezentantov zaradi objave vesti, o kateri so trdili, da je vsebovala zaupne mornarične informacije. Veleporota je bila pozvana, naj odloči, ali je Tribuna kršila zakon zoper špionažo, ker je vest vsebovala seznam japonskih bojnih ladij, ki so bile poražene v bitki z Američani pri otoku Midwayju. Preiskavo proti Tribuni je odredil federalni justični tajnik Biddle na poziv mornaričnega departamenta. Odločitev je naznanil William DeWitt Mitchell, ki ga je Biddle poslal v Chicago, da predloži evidenco veleporoti.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

Velike internacije Slovencev
V zadnjih dneh junija so Italijani aretirali nad 6000 Slovencev. Med njimi je bilo zelo mnogo študentov od 16. leta naprej. Vse aretirance so odpeljali v Gornji blizu Udine na Gorickem. Med interniranimi je tudi bivši poslanec Pavle Masić in žel. uradnik Cimperman. Število internirancev je s tem naraslo že na 10.000 oseb.

En tak transport internirancev so pri Borovnici napadli gerilci in osvobodili in odpeljali s seboj skoro vse v vlaku se nahajajoče internirance.

V....

Priloge na silnikih vojakov
1942-1943

Italijani so po vsej Sloveniji pobrali vse smučke in vse gozdarice (smuške oz. goriske čevlje). Pripravljajo se torej na novo zimsko na Ruskem?

Strelnjanje nedolžnih slovenskih talcev
Nadaljevanje seznama osebnih podatkov žrtev.)

Dne 31. marca 1942 so bili ustreljeni v Begunjah:

Pipan Ivan, roj. 28. 12. 1899, Zlate Ivan, roj. 10. 2. 1914, Grum Andrej, roj. 16. 10. 1923, Brejce Franc, roj. 9. 12. 1914, Benčan Viktor, roj. 10. 9. 1903, Herzog Jože, roj. 7. 2. 1894, Hojkar (pravilno Fojkar Anton), roj. 7. 2. 1894, Fajfer Franc, roj. 18. 10. 1908, Tomažin Ivan, roj. 23. 11. 1924, Azman Mirko, roj. 23. 3. 1922, Sušnik Ivan, roj. 21. 6. 1920, Zidar Ivan, roj. 20. 12. 1920, Zidar Jože, roj. 13. 2. 1918, Zupan Peter, roj. 22. 2. 1915, Carman Slavko, roj. 3. 6. 1920, 917, Brežar Karl, 22. 2. 1921, Zržen Stefan, Kranj, roj. 16. 9. 1903, Benedičič Stefan, roj. 26. 12. 1907, Koblar Franc, roj. 19. 12. 1909, Bizjak Franc, roj. 12. 1919, Aljančič Bogomil, Kranj, roj. 7. 11. 1910, Kukovič Marjan, roj. 5. 11. 1911, Zirovnik Ivan, roj. 19. 11. 1908, Lucijan, roj. 21. 6. 1910, Dolenc Filip, roj. 27. 4. 1916, Jež Jožef, roj. 27. 5. 1915, Čebelnik Emil, roj. 9. 2. 1902, Rozman Ivan, roj. 29. 8. 1902.

Na Jesenicah so bili dne 18. aprila ubiti trije nemški vojniki in edenem z njimi različni narodni izvajalci: "Blockleiter" Andrej Jakelj, župan Karol Lukman, mesar Jamnik France iz Kranja in neki mesar iz Senčurja. V znak maščevanja so Nemci ustrelili 50 talcev, katerih imena sledi:

Bernik Stanko, roj. 7. 11. 1913, Dolinar Franc, Tržič, roj. 4. 10. 1903, Mahne Ivan, Dolina, roj. 28. 3. 1910, Zorman Franc, Tržič, roj. 26. 1. 1907, Šter Jože, Tržič, roj. 26. 1. 1898, Arhar Ivan, Svelj, roj. 9. 1. 1912, Jezeršek Pavel, Kranj, roj. 8. 1. 1922, Golob Peter, Praprotna, roj. 27. 2. 1878, Markič Leopold, Zanten, roj. 29. 8. 1904, Strehovec Ivan, Primakovo pri Kranju, roj. 21. 1. 1911, Steržič Ivan, Hotavlje, roj. 6. 5. 1912, Konjšek Ivan, Ljubljana, roj. 12. 2. 1920, Kutin Andrej, Strazišče pri Kranju, roj. 11. 11. 1909, Godec Tomaž, Bohinjska Bistrica, roj. 15. 12. 1908, Pestotnik Miha, Konstanj, roj. 27. 9. 1906, Benedic Franc, Strazišče pri Kranju, roj. 30. 11. 1885, Zvab Drago, roj. 8. 8. 1922, Rakovec Lojze, Struzevo, roj. 22. 1. 1922, Jan Marjan, Kranj, roj. 22. 1. 1922, Retel Anton, Podrtina, roj. 14. 5. 1922, Krt Ivan, Kranj, roj. 10. 1919, Zlatnar Milan, Strazišče pri Kranju, roj. 20. 10. 1912, Gros Avgust, Kokrica pri Kranju, roj. 20. 8. 1914, Dolenc Ciril, Orehek pri Kranju, roj. 2. 7. 1903, Sifer Anton, Zabrica, 8. 6. 1911, Kovac Franc, Zg. Pirnice, 19. 10. 1911, Bergant Ludvik, Senčurja, 14. 8. 1906, Jenko Franc, Primakovo pri Kranju, roj. 29. 1. 1922, Pestotnik Jože, Kostani, roj. 11. 3. 1911, Uranker Cecilija, Kostani, roj. 29. 11. 1921, Bartel Ivan, Kranj, roj. 9. 9. 1919, Pajer Slavko, Senčur pri Kranju, roj. 21. 11. 1918, Žan Jožef, Kranj, 2. 2. 1903, Okrožnik Polde, Jesenice, 4. 11. 1905, Iskra Janes, Koroška Bela, roj. 11. 12. 1914, Mežek (pravilno Mežek) Bogo, Zlatovnica, roj. 12. 10. 1912, Sveti-

Joseph P. Sellar (levo), predsednik unije American Communist Party, in David Sarnoff, predsednik Radio Corp. of America, dejata kri ameriškemu Rdečemu križu.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani)

Malo več enakopravnosti

Rock Springs, Wyo. — Niman kaj veselega poročati, pač pa žalostno novico, da je 11. avgusta v jami skoro do smrti pobilo Freda Rusolda, ki je par ur pozneje umrl, star šele 54 let. Tukaj zapušta žalujočo družino: ženo Mary, štiri hčere—Annie, Christine, Ruti in Katie, sestra Freda in tri brate—Johna, Alfreda in Edwarda. Sin je šele par mesecev pri vojakih.

Pokojni je bil dobra duša. Kadar je bilo treba pomoči pri slovenskem domu ali pa pri kakem društvu, je povsod rad pomagal. V Ameriko je prišel v starosti leta 1904 in je bil pri društvu 18 ABZ. Blag mu spomin!

V spomin mi pridejo županiške volitve v Škofji Loki. Pa pravi mati očetu, naj gre voliti. Oče odvrne, da ne ve, če bi šel ali ne, ker Trilerja, klerikale, ne mara voliti, Franceta Dolenc pa ne sme, ker mu je župnik Sinkovec pri spovedi prepovedal, da ne sme glasovati za liberalca. Pa pravi mati: "Duhovniki naj se brigajo za svoje reči, pri volitvah pa nimajo nikomur diktirati, koga naj voli. Ti pa tudi ne bodi metla, da bi se duhovniki pometali s teboj." Pa je bil Dolenc izvoljen za župana in on je bil tudi možak.

Sedaj v vojnem času se veliko piše in priporoča za nakup vojnih bonдов in znakov. To je vse prav in koristno za obe strani. Na eni strani se vladi pomaga, na drugi pa je tudi bond vsak dan več vreden za lastnika. Torej, rojaki, kdor more, naj jih kupi čim več mogoče in ne bo mu žal.

Večkrat smo se že pogovarjali o tem, kako Strie Sam tako obdaviče vsako šele tako malo stvar, posebno še, kar reвно ljudstvo najbolj potrebuje. Koliko malih farmarjev in malih trgovcev ne žmore tako velikih davkov na vsako stvar, kar kupi ali proda. Velika posestva in bogastva pa so v primeru z malimi bolj malo obremenjena, samostani in druga cerkvena bogastva, ki so vredna milijarde dolarjev, pa sploh niso nič obdavčena. Tam bi se dobil marsikak milijonek brez greha. Potem bi res lahko rekli, da smo enakopravni v demokraciji, o kateri se toliko piše in govori.

Drugo je tudi, da ima marsikatera družina samo enega sina, toda še ta mora v armado. Po samostanih in župnijah pa dolgi čas prodajajo zdravi in mladi fantje, ki bi lahko služili v armadi, če ne drugje, pa v kaki bolnišnici ali kuhinji ali kjerkoli že, saj drugega oroja ne poznajo kot žlico in vilice in moker za pasom.

Zopet bo kdo rekel, da sem jim nevoščljiv. Niti pol palca ne, samo malo več tiste enakosti bi rad videl, o kateri se toliko piše in govori.

Ko sem videl v Proletarcu, da so franciskani v čikaškem "loopy" kupili poslopje za \$800,000, sem si mislil, kdaj bom jaz toliko denarja skupaj spravil. Naj povem, da sem zdaj začel spravljati skupaj drugi milijon, ker s prvimi ni bilo nič, ker sem se držal reka: Ne kopiči bogastva, ker bogatim ne pride v nebesa. Ampak on jih ima že tukaj in se poživlja na nebesa na "onem" svetu.

Kakor se vidi, so oblasti pohladile nekaj nemških sabotežev in špiunov. Tako naj napravijo z vsakim petokoloncem in špiunom, pa bodo drugi imeli več strahu pred postavo Strica Sama.

Sedaj se zelo priporoča, naj vsakdo daruje staro železo za "defence", kdor ga ima in ga ne rabl. Marsikdo bi se rad iznebil tistih starih strojev in orodja, ki smo ga včasih rabili v jama—sedaj se vse dela s kompanskijskim orodjem. Toda mestni očetje se ne zganja, da bi poslali nekaj ljudi s trokom od hiše do hiše pobirat železje. Tukaj bi lahko naložili par vagonov take žare, da bi lažje zapodili japonske imperialiste, ki morajo spadata in tudi obračunati s Hitler-Musolinijevim roparsko bando. Ampak se nihče ne zganja, ker menda v tej šari ni svetega profita, oziroma ne dovolj velikega.

Pinar, 10.

Pe pikanke Cankarjeve ustanove
Cleveland, O. — Pikanke Cankarjeve ustanove, ki se je vrtil v nedeljo, 16. avgusta, na značilnih izletniških prostorih društev SNPJ, je bil dobro obiskan in če upoštevamo dejstvo, da je ves dopoldan deževalo, moramo reči, da je bila udeležba zelo velika in tako je bil tudi finančni uspeh dovoljen.

Ob tej priliki je naša poznana, delovna članica Mrs. Josephine Trafnik darovala torto (kek), katero je sama spekla in katera je na prostovoljni prodaji prinesla lepo vsoto \$22.51. V gotovniški pošti so darovali: Frank Cerline, Jos. Kodrič in Mrs. Ursula Muley po \$1.00, oskrbnika izletniških prostorov SNPJ Andy in

pi ali proda. Velika posestva in bogastva pa so v primeru z malimi bolj malo obremenjena, samostani in druga cerkvena bogastva, ki so vredna milijarde dolarjev, pa sploh niso nič obdavčena. Tam bi se dobil marsikak milijonek brez greha. Potem bi res lahko rekli, da smo enakopravni v demokraciji, o kateri se toliko piše in govori.

Drugo je tudi, da ima marsikatera družina samo enega sina, toda še ta mora v armado. Po samostanih in župnijah pa dolgi čas prodajajo zdravi in mladi fantje, ki bi lahko služili v armadi, če ne drugje, pa v kaki bolnišnici ali kuhinji ali kjerkoli že, saj drugega oroja ne poznajo kot žlico in vilice in moker za pasom.

Zopet bo kdo rekel, da sem jim nevoščljiv. Niti pol palca ne, samo malo več tiste enakosti bi rad videl, o kateri se toliko piše in govori.

Ko sem videl v Proletarcu, da so franciskani v čikaškem "loopy" kupili poslopje za \$800,000, sem si mislil, kdaj bom jaz toliko denarja skupaj spravil. Naj povem, da sem zdaj začel spravljati skupaj drugi milijon, ker s prvimi ni bilo nič, ker sem se držal reka: Ne kopiči bogastva, ker bogatim ne pride v nebesa. Ampak on jih ima že tukaj in se poživlja na nebesa na "onem" svetu.

Kakor se vidi, so oblasti pohladile nekaj nemških sabotežev in špiunov. Tako naj napravijo z vsakim petokoloncem in špiunom, pa bodo drugi imeli več strahu pred postavo Strica Sama.

Sedaj se zelo priporoča, naj vsakdo daruje staro železo za "defence", kdor ga ima in ga ne rabl. Marsikdo bi se rad iznebil tistih starih strojev in orodja, ki smo ga včasih rabili v jama—sedaj se vse dela s kompanskijskim orodjem. Toda mestni očetje se ne zganja, da bi poslali nekaj ljudi s trokom od hiše do hiše pobirat železje. Tukaj bi lahko naložili par vagonov take žare, da bi lažje zapodili japonske imperialiste, ki morajo spadata in tudi obračunati s Hitler-Musolinijevim roparsko bando. Ampak se nihče ne zganja, ker menda v tej šari ni svetega profita, oziroma ne dovolj velikega.

Nov rekord v gradnji parnikov

Admiral Land pohvalil delavce

Portland, Me., 20. avg. — Šest tovornih parnikov in dva rušila, ki jih bosta ščitila pred napadi sovražnih podmornic, je bilo včeraj spušenih v morje. Skupna tonaža parnikov znaša 61,000 ton.

Parniki so bili zgrajeni v ladjedelnici Tod-Bath Shipbuilding Co. v South Portlandu za britsko nakupovalno komisijo. Trije izmed teh so bili zgrajeni v 48 dneh, trije pa v 61 dneh.

Podadmiral Emory S. Land je v svojem govoru pred veliko množico pohvalil delavce in naglasil, da je konstrukcija parnikov v tako kratki dobi demonstrirala, "da ni nobene omejitve v produktivni cilji, ki ga je postavil predsednik Roosevelt, da mora Amerika v tem in prihodnjem letu zgraditi parnike s tonažo 18,000,000 ton, bo dosežen."

Slovenska Narodna Podporna Jednota

2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

GLAVNI ODBOR

Izvršni odbor

VINCENT CANKAR, gl. predsednik 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
F. A. VIDER, gl. tajnik 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, pomoč. taj. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
MIRKO G. KUHEL, gl. blagajnik 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISCHER, tajnik bol. odd. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
MICHAEL VRIHOVNIK, direkt. mlad. oddel. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PHILIP GODINA, upravitelj glasila 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Podpredsedniki

MICHAEL R. KUMER, prvi podpredsednik Box 64, Universal, Pa.
CAMILUS ZARNICK, drugi podpredsednik 3587 W. 68th St., Cleveland, Ohio

Districtalni podpredsedniki

JOE CULKAR, prvo okrožje 417 Woodland Ave., Johnstown, Pa.
JAMES MAGLECH, drugo okrožje R. D. No. 1, Oakdale, Pa.
RAYMOND THAVNIK, tretje okrožje 7625 Middlepointe, Dearborn, Mich.
JOHN SPILLER, četrto okrožje 2679 Randall St., St. Louis, Mo.
URSULA AMBROZICH, peto okrožje 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
EDWARD TOMSIC, šesto okrožje 823 W. 7th St., Walsenburg, Colo.

Gospodarski odbor

MATEJ PETROVICH, predsednik 253 E. 121st St., Cleveland, Ohio
VINCENT CANKAR 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
F. A. VIDER 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
MIRKO G. KUHEL 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JACOB ZUPAN 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
DONALD J. LOTRICH 1937 So. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
RUDOLPH LISCH 700 E. 26th St., Cleveland, O.

Poradni odbor

ANTON SHULAR, predsednik Box 27, Arma, Kansas.
FRANK VRATARICH 315 Toner St., Luzerne, Pa.
FRANK BARRIC 19611 Muskoka Ave., Cleveland, Ohio
ANDREW VIDICH 708 Forest Ave., Johnstown, Pa.
JOSEPHINE MOČNIK 719 E. 189th Street, Cleveland, Ohio

Nadzorni odbor

FRANK KATZE, predsednik 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
MILAN MEDVESEK 16808 Arcade Ave., Cleveland, Ohio
ANDREW GRUM 17182 Snoden, Detroit, Mich.
JOHN OLAF 331 So. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
FRED MALGAI 25 Westlawn Ave., Peru, Ill.

Theresa Garjanc \$1.50, Mrs. Obed \$2, Joe in Jennie Skuk \$2 in Peter Lustrik \$3. Nekaj dni prej je pa je daroval prijatelj Cankarjevega glasilnika in ustanove vsoto \$15.00. Ob posetu letne seje SNPJ v Chicagu sta darovala Edward Tomsic 50c in Milan Medvesek \$11.25.

Odbor C. U. se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem za darove, vsem, ki so posetili piknik, za njih naklonenost in podporo, kot tudi vsem, ki so na pikniku delali in pripomogli do lepega uspeha. Želimo še mnogo požrtvovalnih posameznikov.

Odbor C. U.

Nov rekord v gradnji parnikov

Admiral Land pohvalil delavce

Portland, Me., 20. avg. — Šest tovornih parnikov in dva rušila, ki jih bosta ščitila pred napadi sovražnih podmornic, je bilo včeraj spušenih v morje. Skupna tonaža parnikov znaša 61,000 ton.

Parniki so bili zgrajeni v ladjedelnici Tod-Bath Shipbuilding Co. v South Portlandu za britsko nakupovalno komisijo. Trije izmed teh so bili zgrajeni v 48 dneh, trije pa v 61 dneh.

Podadmiral Emory S. Land je v svojem govoru pred veliko množico pohvalil delavce in naglasil, da je konstrukcija parnikov v tako kratki dobi demonstrirala, "da ni nobene omejitve v produktivni cilji, ki ga je postavil predsednik Roosevelt, da mora Amerika v tem in prihodnjem letu zgraditi parnike s tonažo 18,000,000 ton, bo dosežen."

TRINERJEVO GRENKO VINO Z VITAMINOM B-1 USTVARJA VAŠE DELO LAHKEJSE

Naš sedanji boj za svobodo in demokracijo zahteva vzajemnost nas vseh. Da boste lahkostno pravilno opravili svoje delo, vzemite Trinerjevo grenko vino z Vitaminom B-1, katero vas ojača za vaše delo. To je milo odvajalno sredstvo in povspelištelj zdravega apetita. Počutili se boste dobro in polni energije. Kupite ga pri vašem lekarnarju. Ako ne morete dobiti tega v vaši sosesčini, pošljite \$1.25 ali \$4.00 na Joseph Triner Corp., 1333 E. Ashland Ave., Chicago, Ill. in dobili boste eno ali pa šest steklenic tega, pošlino prosto. —(Adv.)

Najzanesljivejše dnevno delavsko vesto so v dnevniku "Prosveti." Ali jih čitate vsak dan?

Četniki kaznovali ustaške zločince

Moskva, 5. avgusta (ICN). — Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je priobčila 3. avgusta sledeče vojno poročilo:

Prva bosanska četniška napačalna brigada, ki operira skupno s četniškimi bataljoni v okolici Ključa, je po hudih bojih uspela, da zasede to mesto. Četniki so zaplenili veliko količino vojnega materiala in ujeli precejšnje število vojakov in častnikov.

Ze pet dni se vrše kruti boji na črti Kupres-Livno-Sinj, na kateri je sovražnik koncentriral veliko število izvrstno oboroženih čet. Med Kupresom in Livno

Mohandas K. Gandhi, vodja indijskih nacionalistov, ki so ga britske avtoritete aretirale zaradi kampanje civilne nepokornosti.

Primerna skrb bolj dolgo ohrani vaše potrebeščine

Električni pražilnik. Odstranite drobtine po vsaki uporabi. Nikdar ne odstranjajte prženega kruha z vilicami ali drugim kovinskim orodjem.

Ne naravnjavajte časovna pogostote kot je potrebno. Namazite z oljem mehanizem, ki dviga kruh, po tovarnarjevih navodilih.

Na prvo znamenje prevelike vročine v spoju pražilnika ali v stenskem zamašku, dajte pregledati žico, zvezis mesta in iztok.

Električni lonci za kuhanje kave. Držite notranjico svojega lonca CISTO in vaša kava bo bolj okusna.

Ne pustite v njem ostankov kave.

Umite in splahnite precejšnjo plastno umite posodo, kakor to napravite z drugimi steklenicami. Kovinski lonci se naj včasih očistijo tako, da denete vanje namesto kave namizno žlico sode za peko in nito nadaljujte, kakor bi kuhali kavo.

Držite razgrevalni del suh.

Električno prežilo za ulivance. Obrnite robove pečice in ploščo za peko s suho cunjjo. Uporabljajte žično krtačo, da odstranite vse kosce, ki se drže plošč.

Pustite ploščo odprto, da se ohladi. Nikoli ne umivajte plošč; to bi odstranilo prevlak. Če se ulivanci prijemajo, odstranite kosce z žično krtačo. Nato namazite ploščo s tenko prevleko salznega olja ali s raztopljeno, nesladko maslo. Pustite, da se ploščo razgreje, dokler se ne kade. Vite nanje testo ter vrzite prvi ulivance proč.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY • Victory Home Centers

MALI LJUDJE

MILAN PUGELJ

V LETIH NERODNIH

I.
V zadnjem letu mojih dunajskih študij me je povabila nekoč k sebi soproga poslanca in politika S. in mi rekla: "Službo imam za vas!" "Saj še nimam izpitov!" — sem jo prosto-dušno zavrnil.

"Za službo, ki jo imam v mislih, ste ravno prav učen!" je odgovorila gospa in brž razložila, da gre tu za mesto domačega učitelja v rodbini bogatega nemškega grofa R-a. Če le hočem, pa mi napiše ona priporočilno vizitko in takoj me bodo z veseljem sprejeli. Kažejo se mi razne udobnosti. Popotoval bom z rodbino po Nemčiji, Franciji, Italiji in bogve kod še. Plača krasna, oskrba izborna. Sinček, ki je namenjen meni v varstvo, je star osem let, ponizen je kakor jagnje in srčan kakor angelček.

Tako je razlagala gospa S., sam sem si pa v svoji domišljiji dodajal vse druge in vse lepše stvari. Romantične gradove starih nemških bogatašev, grofovsko razkošje in bledolično grajsko damo, ki se snide nekoč z menoj v prostiranih in starinski knjižnici sredi sto in sto kričečih in zlatopisanih knjižnih hrbov. "Prosim vas, milostiva, kar napišite tisto vizitnico!" sem dejal in še ravno tisto dopoldne sem se javil v hotelu, kjer je stanoval moj bodoči gospodar grof P.

Sprejeli so me z veseljem, pokazali so mi sinčka in mi ga izročili v oskrbo, takoj sem se nastanil pri njih in z njimi odpotoval v Nemčijo.

Gospa grofica je bila silovito lepa. Če je imela njena hčerka še tako mlado in lično guvernantu, če so prišle še tako lepe dame na poset, z njo ni bilo mogoče primerjati nobene. Jaz sem jo spoštoval skoro božanstveno.

Gospod grof je bil največji flegmatik, kar sem jih videl in spoznal na svetu. Njegovo vidno največje veselje so bili trije dresirani psi. Največji, nekakj lovec, zdaj debeluh, po imenu Kastor je razumel vse kakor človek. Če si mu rekel, naj gre v kuhinjo in pripelje kuharico, se je takoj vzpel po vratih, odprl in kmalu privlekel za predpasnik kuharico. Druga dva sta bila foksterierja, oba sta imela priiskane repe in pristržene uhlje. Tisti, ki je imel na levi strani glave črno liso, je slišal na ime Filaks, drugi, ki je bil popolnoma bel, se je zval Pilaks.

Če je sedel tujec ali gost pri večerji in je primanjkovalo zabave in pomenka, je gospodar odprl vrata in zažvižgal na hodnik. Takoj so pridrl vsi trije v sobo: Filaks in Pilaks spretno in poskočno, debeluh Kastor nerodno in zasopljeno.

Gospodar je zaprl vrata in prišel s pasjo predstavo. "Pojdite," je velel psom, "in poklonite se gospodu gostu!" In vsi trije so šli, Kastor v sredi, ustavili se pred gostom in pokimali z glavami.

Drugo povelje je bilo: "Gospoda gre na izprehod!" Foksterierja sta se postavila na zadnje noge, stisnila se drug k drugemu in počela počasi promenirati. Tudi Kastor je šel po zadnjih nogah za njima in bil zaradi svoje debelosti jako komičen.

Zadnja točka pasje predstave je bila vedno: Kastor je mrtev.

Takoj, ko je gospodar te besede izgovoril, je padel velik pes po tleh, zapri oč in se ni več gnil. Filaks in Pilaks sta najprej po njem skakala in se valjala, grizla ga za uhlje, rep in vrat, pograbil ga nazadnje eden za prednjo, eden za zadnjo tace, pa ga vlekla po sobi.

Prizor je bil jako smešen in vsak gost, ki ga

je imel priliko prvič videti, se je od arca smejal in zabaval.

Guvernant, ki je uživala moji enako čast, ni bila Angležinja samo po duhu, temveč tudi po zunanosti. Suha je bila, dolga in s tistim pristnim angleškim izrazom na obrazu. Meni se ni zdelo grda in včasih, zlasti v širokem rožnatem slamniku in v nekem opekastordečem krilu, ki ga je večkrat oblekla, naravnost lepa. Vendar je ona vedno skrbela za to, da sva živela v hladnem in daljnem razmerju. Nikoli ni izdala nobene svoje intimnosti, tudi o svojih starih in sorodnikih mi ni nikoli pripovedovala. Do Londona sva prišla, naprej ni šlo nikdar.

Moj učenec je bil hvalevreden. Nikoli ni prizadeval nikakšnih sitnosti in skupaj sva shajala brez primere dobro in lepo.

Razen teh, ki sem jih naštel in petletne domače hčerke, je bilo še v hiši več služabnikov in služabnic. V oči mi je padla mlada in zdrava sobarica, ki je po hodniku rada prepevala, se šalila s komurkoli in se pri tem veselo in razigrano smejala.

Nekoč, ko ni bilo doma ne grofa in ne grofice in sva sedela z angleško guvernantu pozno v noč pri mizi in pri vinu, se mi je stozilo po dekletih. Guvernant sem rekel: — "Ženska — to je nekaj blažjega za nas moške. Meni je kar žalostno, ko ne slišim mesece in mesece tople dekliske besede!"

Guvernant je zazdehala, ponudila roko, želela lahko noč in odšla. Jaz sem siknil za njo: "Amoralnost!"

Sedel sem še tako pozno v večer pri mizi sam in pil. Ko je bila ura polnoči, je stopila v sobo čvrsta sobarica in mi želela lahko noč in dobro spanje. Vedel sem, da to pomeni: jaz grem spat, stregla vam ne bom torej več!

"Tudi jaz grem spat!" sem odgovoril in se ji ljubeznivo smehljaj. "Ali ne bi izvolili, gospodična Lina, ali ne bi izvolili mogoče malo sedeti?"

Sedla je in izpod njenega belega krila se je prikazalo dvojce okusnih, okroglih in polnih nog v visokih črnih kolnih. Takrat sem bil še mlajd in sem bil ob takem pogledu takoj v zadreg. Vedno se mi je zdelo, da kdo vidi moje misli! Vzel sem s tase svež kozarec in pričel natakati Lini vina. "Pijte, prosim vas!"

Trčil sem z njo in ona je pila. Ko se je nagnila nazaj, sem opazoval njen močni in lepi vrat. Njena polt je bila lepa, bela in vlažna. In nekaj je ležalo po njej, nekaj sočnega, prijetnega, življenjskega.

Zdelo se mi je, da ji je mučno. Igrala se je s svojimi prsti, nazadnje je stegnila roko z rokavi do komolca po mizi proti meni. Prijel sem to desnico in jo pričel božati in stiskati. Dekle je gledalo v tla, jaz sem se smehljaj vse tako naprej v mladeniški zadregi in nerodnosti.

Spodaj je zaškripal v vratih ključ in midva sva planila s svojih sedežev. Jaz sem naglo stopil skozi tapetna vrata v svojo spalnico, Lina je stekla na hodnik brez pozdrava in slovesa. Mislila sva, da sta se vrnila grof in grofica, pa sva se motila. Strežaj je bil, ki se je klatil ob lepih nočeh po bližnji okolici mimo samotnih hiš in zalezoval dekleta.

Takrat smo stanovali v nemškem kraju B. V pritličju vile, ki je stala na samotni sredi prostiranega vrta, je spala služinčad, v prvem nadstropju jaz in moj učenec, v drugem grof, grofica, hčerka in guvernant. Spomlad je bila, majnik in junij sta cvela zunaj in noči so bile divno lepe in polne sanj. Človek je gledal vanje in videl v njih vse tako po svojih mislih sijajno in sladko bodočnost. (Dalje prihodnjic.)

Spomini o Cerkniskem jezeru

Dr. Hinko Dolenc

(Nadaljevanje.)

Na race je prežal, to so škorci in drugi ptici takoj opazili in se le nekoliko odmaknili; race so pa odletavale proti doljem jezera in v kragulj je res zavil za njimi kakor skrben pastir. Toda komaj so bile odletele zadnje trope v dolnji kraj, že sem ugledal druge, ki so se spet pomikale proti meni, in zmerom več in več, in toliko se jih je nateleto, da smem reči, da bi bile do čista pokrile oral sveta, ko bi jih bil stlačil eno poleg druge. Mislim sem: ko bi se katere celo do mene pomaknile in kar strel doseže! Zato sem se potisnil v plot; in ko se spet ozrem, ugledam kragulja kakor piko visoko v zraku, ali obenem tudi že celega, ko je kakor blisk šinil med race. Tej nesreči najbližje so se potopile, kakor jim je navada, in ko se kragulj zopet vzdigne, je bilo prazno pod njim. Bolj oddaljene so pa zletele, hitele na vse strani in še le kasneje so se zbirale v trope. Iz vode je pa kar vrelo rač, in kakor se je vsaka pokazala, odletela je ali pa obstala in

gledala, kaj bo zdaj storiti. Ali tudi kragulj se je bolj oživil, ko je že pokazal, da je res ropar in da se ne prepeljuje po zraku samo za kratek čas. Gotovo ga je tudi jezilo, da mu je privrkat pri taki množici vendar le izpodletelo: torej se je začel naglo prepeljavati za tropami. Kragulju je šlo za to, da pride nad race, vendar zopet ne previsoko; kajti, ako je on previsoko, so race, kadar se vrže nanje, prej na vodi in pod vodo, nego li katero doseže. Race torej vedno pazijo in se umicejo, da so ali na strani od sovražnika ali nad njim ali pa toliko nizko pod njim, da so

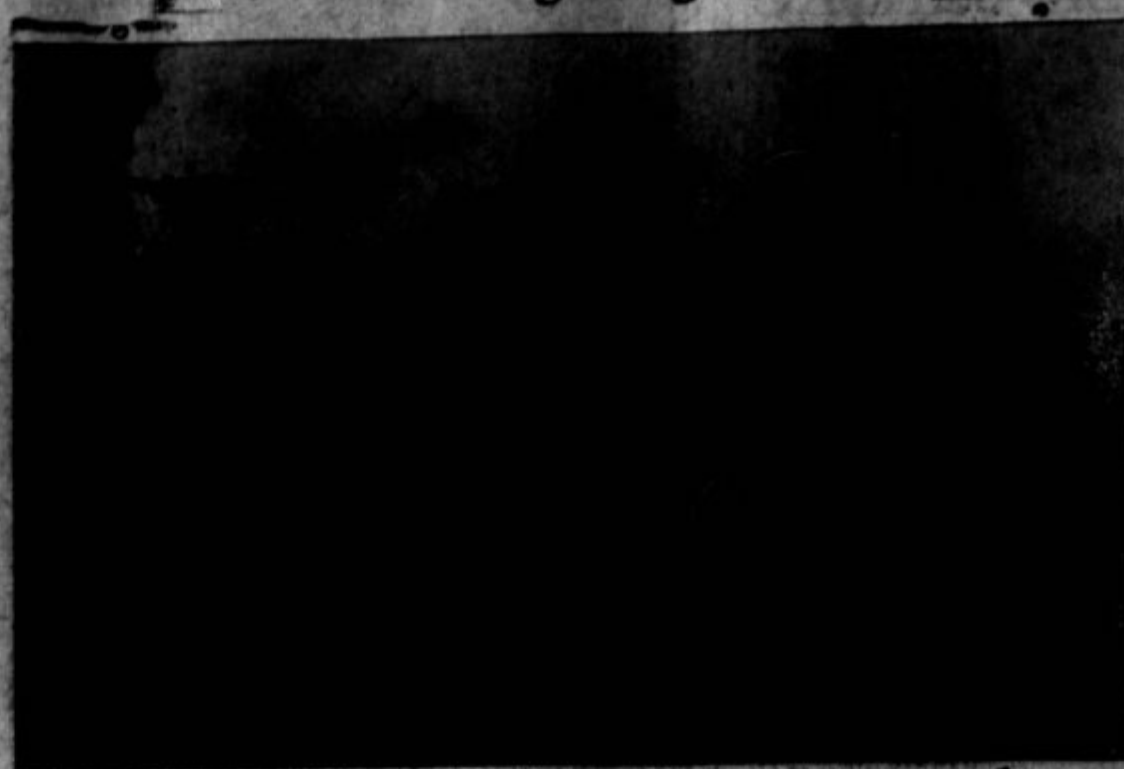

Ernest Kessler, pomočnik načelnika federalnega produktijskega odbora.

prej v vodi, nego on med njimi. Ko bi pa hoteli kar na vodi obsejati, se popelje kragulj tako nizko čez nje in, ako treba, zavrti, da bi morale žetki kar pod vodo. Vse te izpremembe se gode tako hitro in točno, da se človek tega ne more nagledati.

Do zdaj je bilo vendar še varnosti, zdaj v gorenjem, potem v doljem koncu jezera, ali dasi ravno še vidim pred seboj kragulja, vendar race letijo ob kragulj gori in proti meni in — kaj pa je to? Resnično! Še eden je prišel na kosilo! Dvema pa se je že težje braniti. Nagnala sta jih skoro vse proti meni, tudi prav nad menoj so se vrtile. Šumelo je nad menoj, žvižgavke so plaskale, kar naenkrat zašumi od leve strani nad menoj in okoli mene rac na tisoče, vse do tal in do vode. Gledam, kje bi bil kragulj, zagledam ga, ali predalet; ubranil je raci se rešiti proti vodi in kakšnih tri sto korakov od mene v hribu sta planila do tal. Kesal sem se, zakaj nisem pomislil vsaj na kakšno raco, ko je bilo vse živo okoli mene; mikalo me je iti v strmi hrib do mesta, kamor sta kragulj in raca izginila, kar zašlišim od gozda sem nenavaden šum. Nisem vedel, ali se je porušilo kakšno veliko drevo, ali čemu bi bil to pripisoval, vendar ko gledam

West Pointers Fight Against Time

These gas-masked plebes are going through gas clouds to attack a machine gun nest during a training session at West Point, N. Y. The entire plebe class of 600 men, largest ever to enter the military academy, is given field training similar to the Army's regular infantry basic training. The three-month training course is being packed into five weeks. (Central Press)

in gledam, opazim škorcev več nego tisoč vse v eni tropi skupaj. Letijo doli proti Otoku, za njimi pa skobec. Ko bi naj prileteli do Otoka, vržejo se naglo stran in proti gozdu, skobec za njimi; vrnejo se zopet proti jezuru, skobec pride nad nje; zdaj šine med nje, ali kakor bi trenil, vseh tisoč in bogve koliko jih je bilo, je naenkrat pod vodo — in zdaj spet zašumi kakor prej in šum odmeva po gozdu. Nikdar prej nisem slišal, še manj pa videl, da bi se tudi škorci pred skobcem potapljali, zdaj sem se pa o tem prepričal. In s kako silo padejo v vodo! Prepričan sem, da šum, katerega napravijo s tem, da s tako silo udarijo v vodo in od take množice, kakor sem jo jaz gledal, bi se čul pri tistem vremetu celo uro hoda daleč. Kakor čebele od ulnjaka so švigali zdaj iz vode in se zbirali zopet v posamezne trope. Skobec je začel spet stražiti, pa le tako, da ne bi mu kaka tropa ušla na široko jezero in da bi jih imel vse skupaj v ožini proti Obrhu. Jaz sem se prestavil bolj proti Obrhu in se zopet potisnil v plot, jako radoveden, kako se bo stvar s škorci končno zavrnila. Že so bili zopet vsi v eni tropi; tudi oni so se branili, da skobec ni prišel prebližju nad nje, ali dolgo ni trajalo, da jih je prevaril in se zapodil med nje in planili so zopet vsi obenem v vodo in to komaj sto in petdeset korakov od mene. Čutil sem sapo po obrazu, ki so jo napravili s silno naglim padcem, a skobcu je zopet izpodletelo; ali s tako silo se je zagnal za škorce, da ga je vzdignilo gotovo deset sežnjev nad vodo, ko je zavil, da bi tudi on ne padel v vodo.

Od vseh strani je mrgolelo zopet iz vode in vsak potopljenec je letel le nizko in pri vodi, dokler ni bil zopet daleč od "straha", ki je zopet krožil. In kakor bi obupal, da bo danes kaj nad vodo dobili, se odpravi kar naenkrat in leti proti suhemu in proti meni. Stisnem se še bolj, in ko je bil skoro nad menoj, planem izza plota, pomerim in vsaj ta ni nikdar več strašil

škorcev! Drugi kragulj si je najbrž v tem času tudi prisvojil svoj kosček mesa, ali se pa je naveličal.

Vse polno rac in ptičev je zopet mirno počivalo okoli Osredka in na njem, kakor bi ne bilo nikdar drugače.

Hotel sem se tudi odpraviti v vas in proti domu, ali strel je zvalil Miho, ki je v tem času prišel od maše iz Starega trga, in je s puško na ramu koračil proti meni. Še precej daleč od mene je vprašal, kaj sem streljal. Pokažem mu skobca in ni mogel drugače, da ga je preklel in mene pohvalil, da sem ga, škodljivca! Pravil sem Mihi, kako in kaj se je godilo s kragulji in s skobcem; a njemu to ni bilo nič novega, ali zavzel se je tudi on o posebni množini živali, katerih je bilo danes na vodi in okoli vode vse polno. Pa ko blisk mu pride na misel in mi reče, da moram za vodo proti Obrhu, da se je gotovo potajilo kaj rac v breg in po vrhah. Šla sva in ni se varal. Na treh mestih so nama bile zletele in petero sva jih bila pobrala. Vrnila sva se proti vasi in Miha je ravno pravil, da nazaj domov moram preko Lip-senjaice, da se je tja gotovo tudi potajilo dosti rac. Kar obstane in se stisne, rekoč: "Ali jih vidite? Vsi so za plotom, kakor nalašč, da jih zalezava!" Pogledam in v resnici vidim na solncu za plotom vso množino škorcev, kamor jih je najbrž zvalilo prigrjavajoče solnce, da bi se bolj sušili po prejšnji neprigovorni kopeli. Nekoliko jih je bilo pa tudi bolj na skritem. Rečem Mihi, da meni zdaj na spomlad ni posebno do škorcev, ko so slabo pitani in trdi, ali Mihi je bilo zastoj govoriti in tudi mene ni bilo treba siliti; tako sva šla proti Malinšču, od tam pa naravnost proti plotu od nasprotne strani. Miha seveda prihlujen in vedno mrmraje kakor vselej ob taki priliki.

"Le bolj na desno se drživa, da jih bodeva s konca posnela! Oba naenkrat se morava povzdigniti in prvič na tla ustreliti, potem pa za njimi."

Še kakih deset stopinj sva imela do plota, kar prileti od v-

si doli otročji glas na prejšnjega usta: "Oče, kositi!"

Brr! škorci v zrak, Miha pa klobuk ob tla!

"Le čakaj, ti bom že dal kosilo!"

Fant, ki je škorce takoj ugledal in videl, kaj sva z očetom nameravala, je zginil kakor bi bil trenil in ne vem, če je imel prav mirno vest. Miho sem pa jaz s tem najbolj potolažil, da sem ga povabil na kosilo k Vragovim in tam je bil za tisti dan razgovor največ o kragulju, jastrebi, skobcih in drugih sovornikih, ki imajo posebno lastnost, da, kadar

ŽENITVENA PONUDBA
Spoznati se želim z žensko srednje starosti, naprednega mišljenja v svrhu ženitve. Želim žensko, ki jo veselji trgovina. Le resne ponudbe se bo upoštevalo. RESEN ZENIN, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vse

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ, DA TISKOVINE NAROČA V SVOJO TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, unifakno delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, na člane ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri vpisu \$1.50 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaje lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravnstvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravnstvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Člane in Chicago je \$7.50
1 tednik in 4.80	1 tednik in 6.50
2 tednika in 3.60	2 tednika in 5.10
3 tednike in 2.40	3 tednike in 3.70
4 tednike in 1.20	4 tednike in 2.30
5 tednikov in nič	5 tednikov in 1.50

Za Evropo je \$9.00

Ispolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto. list, ki je vaje lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Priročeno pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. druživa št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledenih članov moje družine:

2. Čl. druživa št.

3. Čl. druživa št.

4. Čl. druživa št.

5. Čl. druživa št.

Mesto Država

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

Bombs Saved Him From Death

Pictured at his gun station in a bomber in the Middle East is Staff Sgt. Harry F. Orris, of Harrisburg, Pa., just after narrowly escaping death during a bombing mission over Crete. He was on the plane's catwalk trying to kick free bombs which were stuck fast when a burst of ack-ack blew him from his perch. He caught the fine of two bombs and hung on. Wind tore his oxygen mask from his face, but finally he managed to climb back into the plane. With two other members of the crew, he released the bombs with screwdrivers. This is a radiophoto from Cairo to New York. (Central Press)

eden jame žival preganjati, prikažejo tudi drugi, kakor padali z nebes. Največ teh trebnjev se priklati na jezernem času. O tem in o podobno zanimivem dogodku z obilno pa drugikat.

(Dalje prihodnjic.)

All ste naročeni na dnevnik "Prosveto" T Podpirajte svoj list

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

GEORGE W. BARNWELL, Institute of Technology in England, Special manual professor on Stevens

Podlaga za mehanično znanje morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popljuje in v slikah po temeljnih dela mehanike. Razdeli v natanko, kar mora znati vsak mehanik; pojasnjuje uporabo vseh ga stroja, orodja in meril. Pošle kako je treba uporabiti na (na printa) ter vam tudi daje mnoge svoje delo. Ne glede na to, ali želite počutiti, vam bo ta knjiga koristila in mnogo potrebna — ali sliki in risbi. 576 strani, trdo vezana knjiga stane SAMO \$1.98. — Pošle na plačamo mi. Naročite pri K. GARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 218 West 18th St. NEW YORK — Zaloga ni vrata. Naročite to važno knjigo še danes.